

**Aan**

Burgemeester van Amsterdam  
Mevrouw drs. F. Halsema  
Postbus 202  
1000 AE Amsterdam

Hoofdcommissaris Regionale Eenheid Amsterdam  
De heer drs. F. Paauw  
Postbus 2287  
1000 CG Amsterdam

**AFDELING**

---

**PLAATS**

Baarn

**ONS KENMER**

JS/IV/2021/11

**DOORKIESNUMMER**

----

**DATUM**

25 november 2021

**UW KENMERK**

---

**E-MAIL**

---

**BETREFT:** Conclusies pilot burgerwaarnemers bij acties preventief fouilleren

Geachte burgemeester Halsema en Politiechef heer Paauw,  
Beste Femke en Frank,

Naar aanleiding van onze laatste discussie rondom de pilot preventief fouilleren binnen de gemeente Amsterdam, doen wij u onze conclusies toekomen met betrekking tot de pilot burgerwaarnemers bij acties preventief fouilleren.

U weet dat wij bezwaren hadden tegen de inzet van deze burgerwaarnemers, omdat wij vinden dat hiermee het vertrouwensbeginsel van de politie wordt geschaad en dat dit kan leiden tot een vorm van precedentwerking. Wij hebben destijds besloten om zelfstandig onderzoek te doen naar de inzet van het middel en de noodzaak tot betrokkenheid van burgerwaarnemers.

Voordat wij een overzicht geven van onze onderzoeksresultaten, willen we als bonden nogmaals benadrukken, dat wij niet tegen controle zijn op het werk van de politie. Integendeel! In een rechtsstaat hoort het politiewerk dagelijks onderwerp te zijn van waarneming en beoordeling. Op een instituut, dat beschikt over het geweldsmonopolie en andere ingrijpende bevoegdheden, die de burger kunnen raken, dient vanuit een systeem van "checks en balances" altijd voldoende toezicht te worden gehouden. Ongeacht of dit uit vertrouwen of wantrouwen gebeurt.

## Methodiek

Ons onderzoek is gebaseerd op de persoonlijke waarnemingen van bondsleden (ervaren politiemensen), die als observant bij deze controles aanwezig zijn geweest. Daarbij hebben wij, door gebruik te maken van een vastgesteld vragenformulier, gebaseerd op de vragen van de politie, hun antwoorden en observaties geïnventariseerd. We hebben voor deze methode gekozen, omdat we op basis van dezelfde factoren deze pilot moeten kunnen beoordelen. Echter, we hebben daarnaast nog enkele additionele vragen toegevoegd, die vooral betrekking hebben op de rol van de burgerwaarnemers. Onze waarnemers zijn in alle gebieden, waar de controles zijn uitgevoerd, aanwezig geweest. Zij zijn bij bijna alle controles, van begin tot einde, aanwezig geweest. Gemiddeld waren er twee bondswaarnemers aanwezig.

## Resultaten

De pilot is zeer goed en professioneel door de politie uitgevoerd. Er werd in alle gevallen door de politie A-selectief gecontroleerd. De sfeer van de controles was overwegend goed tot zeer goed te noemen. Er was veel vertrouwen in de politie en het optreden van de politie.

## Conclusies

De algemene conclusie, die wij trekken is dat het preventief fouilleren professioneel is opgezet, met een hoge acceptatiegraad van degenen, die deze controle ondergingen.

De burgerwaarnemers, die uit de betreffende buurt kwamen, ondersteunen het politieoptreden.

De burgerwaarnemers van buiten de wijk waren van mening, dat het politieoptreden professioneel was. In het algemeen kan worden gesteld dat er voldoende legitimatie is voor de inzet van het middel. Het inzetten van de burgerwaarnemers heeft het vertrouwen in het politieoptreden vergroot bij de betrokken waarnemers.

Ten aanzien van het toezicht op preventief controleren, blijven de bonden van mening dat dit de taak is van het bevoegd gezag en niet van burgerwaarnemers. Het bevoegd gezag bepaalt het beleid en is daarmee ook verantwoordelijk voor de controle van een goede uitvoering van het beleid.

Kortom, het is dus wat ons betreft niet wenselijk om de inzet van burgerwaarnemers te institutionaliseren en/of te verplichten. Mocht de politie het noodzakelijk vinden om burgers bij hun acties te betrekken - om welke reden dan ook - dan moet het initiatief daarom bij de politie zelf liggen.

Tot slot, wij willen dat u uitgaat van het noodzakelijke vertrouwen in de politie. Het is een professionele organisatie, die uw vertrouwen verdient. Mochten er vragen zijn over de uitvoering van het politiewerk, dan heeft de politie voldoende methodieken en feedback georganiseerd om dit zowel intern als extern bespreekbaar te maken. We zouden graag van u vernemen hoe het vanaf nu verder gaat en wat u plannen hieromtrent zijn.

Met vriendelijke groet,  
de voorzitters van de politievakbonden,



ACP  
G. van de Kamp



NPB  
J.A. Struijs



Equipe  
M.H.C. Barendse



ANPV  
A. Simonis